

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2024/25

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Sprawność i poprawność językowa
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Linguistic Efficiency and Accuracy
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	językoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu /osoba odpowiedzialna	dr hab. Małgorzata Nowak-Barcińska, prof. KUL
--	---

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	60	I-II	2

Wymagania wstępne	Ogólna wiedza z zakresu gramatyki i stylistyki języka polskiego
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

<p>Wprowadzenie i ugruntowanie wiedzy z zakresu poprawności językowej (o charakterze gramatycznym, komunikacyjnym, socjologicznym).</p> <p>Zapoznanie studentów ze szczegółowymi zasadami poprawnego i sprawnego pisania i mówienia oraz z wiedzą na temat funkcjonalności środków językowych.</p> <p>Wyrobienie świadomości i celowości posługiwania się poprawnym językiem we wszystkich sytuacjach komunikacyjnych.</p> <p>Samodzielna ocena innowacji językowych.</p> <p>Kształcenie umiejętności właściwej i świadomej korekty tekstów własnych i cudzych, kształcenie umiejętności tworzenia i wygłaszania oficjalnych tekstów mówionych, a także zastosowania etykiety językowej w różnych sytuacjach komunikacyjnych.</p>

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie podstawową terminologię lingwistyczną.	K_W01, K_W04
W_02	Student rozumie czym jest język, jak język jest zbudowany, jakie są jego funkcje.	K_W04
W_03	Student odróżnia różne odmiany geograficzne, socjalne i funkcjonalne języka.	K_W01
W_04	Student definiuje pojęcie lingwistyki, jej podstawowych	K_W01, K_W04

	dyscyplin i subdyscyplin.	
W_05	Student wskazuje podstawowe problemy współczesnej lingwistyki, zna różne szkoły współczesnej lingwistyki	K_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student prezentuje precyzję i sprawność myślenia teoretycznego w wypowiedziach ustnych.	K_U01
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do analizowania i tworzenia krytycznego dyskursu naukowego.	K_K01
K_02	Student jest gotów do wykorzystywania zdobytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	K_K04

IV. Opis przedmiotu / treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Językoznawstwo jako dyscyplina naukowa. Subdyscypliny lingwistyki. 2. Pojęcie języka. Schemat aktu komunikacji językowej. 3. Abstrakcyjny język i konkretny tekst. Tekst mówiony i pisany. Historia pisma. 4. Podstawowa funkcja komunikatywna tekstu. Funkcje szczegółowe: informacyjna, ekspresywna, impresywna (apelatywna, perswazyjna), poetycka, fatyczna. 5. Języka a literatura. Wtórne systemy modelujące. Funkcje szczegółowe tekstu (cz. 2): poetycka (w tym m.in. autoteliczna, ludyczna, ewokatywna), fatyczna, stanowiąca, magiczna (z pojęciem tabu językowego), reprezentatywna etc. 6. Style funkcjonalne: potoczny, naukowy, urzędowy, religijny, artystyczny. Style epoki i gatunków, style indywidualne (idiolekty). 7. Semiotyka i semantyka. Pojęcie znaku językowego. 8. Elementy językoznawstwa typologicznego (typy strukturalne języków, zjawiska częste i zjawiska rzadkie; problem doboru próbki; problem wiarygodności danych) 9. Typologia fonologiczna (języki samogłoskowe i spółgłoskowe, skala sonorności i budowa sylaby, akcent i ton) 10. Typologia morfologiczna (języki analityczne i syntetyczne; fuzyjne i aglutynacyjne; języki inkorporujące) 11. Wybrane zagadnienia językoznawstwa historycznego (początki badań, odkrycie sanskrytu, pojęcie rodziny języków, językoznawstwo nostratyczne) 12. Pojęcie językowego obrazu świata. Lingwistyka kognitywna 13. Lingwistyka płci 14. Z dziejów myśli językoznawczej: strukturalizm i kognitywizm. Język jako dobro kulturowe. 15. Przyszłość językowa świata. Zagrożenia języka.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład tradycyjny	Egzamin / zaliczenie ustne	Karta egzaminacyjna / Karta zaliczeniowa
W_02	Wykład tradycyjny	Egzamin / zaliczenie ustne	Karta egzaminacyjna / Karta zaliczeniowa
W_03	Wykład tradycyjny	Egzamin / zaliczenie ustne	Karta egzaminacyjna / Karta zaliczeniowa
W_04	Wykład tradycyjny	Egzamin / zaliczenie ustne	Karta egzaminacyjna /

			Karta zaliczeniowa
W_05	Wykład tradycyjny	Egzamin / zaliczenie ustne	Karta egzaminacyjna / Karta zaliczeniowa
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład tradycyjny	Obserwacja	Karta egzaminacyjna / Karta zaliczeniowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład tradycyjny	Obserwacja	Karta egzaminacyjna / Karta zaliczeniowa
K_02	Wykład tradycyjny	Obserwacja	Karta egzaminacyjna / Karta zaliczeniowa

VI. Kryteria oceny, wagi

Kryteria wiedzy: *na ocenę 2* – Niedostateczne opanowanie materiału; *na ocenę 3* – Podstawowe przyjęcie i zrozumienie przedstawianych na zajęciach zagadnień i pojęć; *na ocenę 4:* Aktywne uczestnictwo w zajęciach wskazujące na dobre opanowanie materiału zajęć dydaktycznych; *na ocenę 5:* Bardzo dobra znajomość omawianego materiału oraz taka sama aktywność intelektualna.

Kryteria umiejętności: *na ocenę 2* – Nieumiejętność wykorzystania w praktyce zdobywanej wiedzy; *na ocenę 3* – Student potrafi posługiwać się zdobywaną wiedzą w stopniu podstawowym; *na ocenę 4:* Student wykazuje swobodę w operowaniu wykładanymi treściami; *na ocenę 5:* Bardzo dobra umiejętność wykorzystania zdobywanej wiedzy.

Kryteria kompetencji społecznych: *na ocenę 2* – Student nie posiada żadnych kompetencji w przekazywaniu zdobywanej wiedzy; *na ocenę 3* – Student umie czerpać ze zdobywanej wiedzy w sposób ledwo zadowalający; *na ocenę 4:* Student może przekazywać innym swoje umiejętności w stopniu zadowalającym; *na ocenę 5:* Student może być autorytetem wśród innych osób.

10% – obecność studenta na zajęciach

90% – egzamin ustny

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<i>Encyklopedia językoznawstwa ogólnego</i> , red. K. Polański, Wrocław 1993 (lub wyd. następne), <i>Encyklopedia języka polskiego</i> , red. S. Urbańczyk, Wrocław 1991 (tam literatura). R. Grzegorzczkowska, <i>Wstęp do językoznawstwa</i> , Warszawa 2007. A. Heinz, <i>Dzieje językoznawstwa w zarysie</i> , Warszawa 1978. T. Milewski, <i>Językoznawstwo</i> , Warszawa 1965. A. Weinsberg, <i>Językoznawstwo ogólne</i> , Warszawa 1983. <i>Współczesny język polski</i> , pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001 (tam literatura).

Literatura uzupełniająca

- J. Aitchison, *Ziarna mowy. Początki i rozwój języka*, Warszawa 2003.
- I. Bobrowski, *Zaproszenie do językoznawstwa*, Kraków 1998.
- R. Dunbar, *Pchły, plotki a ewolucja języka*, Warszawa 2009.
- Cz. Lachur, *Zarys językoznawstwa ogólnego*, Opole 2004.
- E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, *Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia*, Gdańsk 2000 (lub wyd. następne).
- A. Majewicz, *Języki świata i ich klasyfikowanie*, Warszawa 1989.
- T. Milewski, *Językoznawstwo* (najnowsze dostępne wydanie).
- Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne*, red. P. Stalmaszczyk, Łódź 2006.
- T. Piotrowski, *Zrozumieć leksykografię*, Warszawa 2002.
- Podstawy językoznawstwa komputerowego*, red. B. Lewandowska-Tomaszczyk, Łódź 2005.
- M. Szupryczyńska, *Wstęp do językoznawstwa*, Toruń 1988.
- E. Tabakowska (red.), *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*, Kraków 2001.
- A. Wierzbicka, *O języku dla wszystkich*, Warszawa 1967.